

EL CONCURS

PARAULA D'ESPRIU

L'amistat de les cariàtides

TONI MERIGÓ

Després de la guerra, els dimecres a la tarda, Espriu tenia una cita fixa a l'agenda. Es reunia setmana sí setmana també amb les dues amigues de la universitat i del creuer, Amàlia Tineo i Lola Solà, totes dues solteres com ell i a les quals tractava de tu, un rang que mereixia poca gent més. Des d'aquell viatge del 1933, rebien el nom de *cariàtides*, les columnes en forma de dona que sostenen l'Ereccion, un dels temples de l'Acropolis.

Era una manera de recordar l'emoció que van sentir en les dues visites al lloc (en una d'elles van recitar *Comiat*, de Miquel Costa i Llobera), sense explicar que Espriu les considerava com els pilars que el sostenien espiritualment. Per un pacte explícit de silenci exigít pel poeta, i llevat que algun dia surti a la llum algun diari amagat, no sabem res d'aquestes trobades. S'hi devia parlar de cultura i de llibres, amb abundància de xafar-

La pregunta del dia 14/20

A la vora del lang-Tsé
hi ha una princesa,
néta de l'emperador
d'aquella terra.
El gran riu baixava ple,
molta gent nega.
Cauen altres malvestats
damunt el regne.
Quan ploraven els flagells,
ella somreia.
Diuen que no té bon cor
la joveneta.
Però sap cançons suaus,
paraules tendres.
Ai, qui us robi el primer bes,
llavis de !

Quin substantiu falta en aquests versos
inicials d'un poema?

deries i amb un Espriu desinhibit mai no vist en públic.

Les cariàtides eren les primeres a escoltar els textos acabats d'enfornar del poeta, que requeria sovint el seu criteri. Exercien de bibliotecàries, com ja vam dir, ja que recollien els llibres que Espriu llegia i preferia no tenir a casa. Les considerava d'una "primeríssima categoria intel·lectual". Amàlia Tineo, per exemple, va ser la primera dona professora a la facultat de Filosofia, el 1935, i després va ensenyar a l'Institut Francès i a Aula, de la qual va ser cofundadora.

Josep M. Espinàs relata a *Relacions particulars* la impressió que li va causar a casa del poeta un homenatge a Rosselló-Pòrcel. Espriu tenia al seu costat Tineo: "Aquella reunió va ser el descobriment que havien passat coses dures i tristes i gairebé inexplicables, almenys en veu alta... s'havien reunit per alimentar-se en la complicitat, una complicitat de la qual estava exclòs per edat i ignorància".●

Com s'hi participa

- Per e-mail, escriviu la resposta (sempre una sola paraula) en l'assumpte i envieu-lo a concursos@lavanguardia.es
- Indiqueu al cos de l'e-mail nom, cognoms, telèfon, adreça i DNI, si més no en el primer
- Rebreu confirmació d'encert o d'error. En cas d'error ho podeu tornar a intentar fins a les 23,59 h del dia de publicació de la pregunta
- Per tal que es puguin computar els resultats automàticament, cal que concourseu sempre des de la mateixa adreça electrònica

La paraula que faltava 12/20

Et senties culpable de la desgràcia. Sabies, **gegant** delicat, que sense raó no es té mai força.

Pertany al capítol *Orió* del llibre *Les roques i el mar, el blau* (1984), un conjunt de proses sobre personatges mitològics. Orió, en efecte, és un gegant, és a dir un fill de la Terra (el pare és Posidó). Va ser convertit com a càstig en una gran constel·lació d'estrelles. Els errors més freqüents han estat *caçador*, *guerrer* i *Apol·lo*

E-MAILS REBUTS **174**. ENCERTATS **150**

Els premis

Creuer per la Mediterrània de Royal Caribbean de set nits i per a dues persones segons disponibilitat de dates en el *Liberty of the Seas* (Toulon, Villefranche, La Spezia, Civitavecchia i Nàpols) en record del que va realitzar Espriu el 1933. Sortejat entre els guanyadors de les 20 preguntes. Bases a Lavanguardia.com

'La pell de brau'.
50 exemplars
sortejats entre
els primers
concur-
sants amb
15 encerts

Estoig obres completes.
25 exemplars
sortejats entre
els concur-
sants que
arribin als 20
encerts

'Espriu transparent',
d'Agustí Pons. En sorte-
gem tres exemplars cada
dia. Ahir van guanyar Sergi
Castro (Santa Coloma de
Farners), Sílvia Peris (Sant
Sadurní d'Anoia) y Rubén
Arias (Esplugues)

CRÍTICA D'ARQUITECTURA

La destrucció constructiva

LLÀTZER MOIX

A l'hora de restaurar un vell edifici hi ha dues opcions. Una és el mimetisme a ultrança, que intenta deixar l'obra com si el temps no hagués passat per a ella, encara a risc de confondre l'antic amb els retocs. Per exemple, l'aplicat a l'església romànica de San Martín, a Frómista (Palència), que va quedar tan bonica com un joc infantil de construccions a escala 1/1. L'opció contrària consisteix a marcar clarament, violentament fins i tot, les diferències entre el vell i el nou. Per exemple, el que s'ha fet a l'església del convent de Sant Francesc, a Santpedor, recuperada l'any passat.

A l'arquitecte David Closes li van demanar anys enrere que donés una ullada a aquest temple, aixecat per l'orde franciscà amb escassos mitjans el segle XVIII, i donés la seva opinió sobre si valia la pena transformar-lo en equipament cultural. L'edificació estava feta pols: un pam d'excrements de colom cobria el terra de la nau central i el sostre havia cedit sobre el presbiteri i sobre una capella lateral, la qual cosa permetia l'entrada de generosos rajos de llum on abans només ingressava per dues petites rosasses. Un altre s'hauria fet enrere. Pe-

Convent de Sant Francesc, a Santpedor, de David Closes

Convent de Sant Francesc

Arquitecte: David Closes
Ubicació: Santpedor

rò a Closes li va agradar la qualitat espacial de l'interior i, sobretot, va veure en la destrucció de la coberta un fet constructiu: "Aquests ensorraments –diu–

em van donar el projecte fet". És a dir, Closes va considerar que la seva missió principal, una vegada sanejada i consolidada l'estructura, passava per fixar mitjançant unes caixes vidrades aquelles entrades de llum accidentals. Aquesta va ser una decisió intel·ligent, molt ben rematada sobre l'altar.

L'altre tret definitiu del projecte és un nucli de comunicacions verticals, que per no robar espai a la nau l'arquitecte va col·locar en façana, recurrent a una caixa de vidre de formes irregulars, que comunica amb uns elements interiors de formigó, una passarel·la i unes estacades de fusta que permeten diversos trajectes. El diseg de distingir el nou del vell potser va anar aquí una mica lluny, ja que l'harmonia és escassa entre la sòbria arquitectura franciscana i aquest gest afegit de llu-

nyans ressons mirallesians. Més sobris són els elements en creu que dins i fora del temple sostenen il·luminació i instal·lacions.

Entre el mimetisme a ultrança o la recerca de la diferència irreconciliable, el món de la restauració ofereix un camí del mig que pot donar grans fruits. Per exemple, la restauració del Neues Museum de Berlín duta a terme pel britànic David Chipperfield.

Torna la sarsuela a Sta. Cristina d'Aro

MIREIA RODRÍGUEZ
Barcelona

Aquesta nit l'Espai Riudaura de Santa Cristina d'Aro acull la cinquena edició de *Retrobem la Sarsuela*, un concert que homenatja a la sarsuela amb un repertori líric d'alguns dels grans compositors d'aquest gènere musical, com Sorozábal, Díaz Giles, Torroba, Guerrero o Chueca i Valverde. La joia d'aquest any serà la representació de la sarsuela en un acte *Chateau Margaux*, de José Jackson i Manuel Fernández Caballero, en commemoració del 125è aniversari de la seva estrena al teatre Variedades de Madrid. El mestre Xavier Dolç acompanya al piano la soprano dramàtica Argentina Sosa i el baríton Enrique Sacristán, col·laboradors especials d'aquesta edició que actuaran al costat dels actors i cantants de la companyia Ciutat Comtal.

El municipi de la Costa Brava, que per cinquè any consecutiu celebra aquest esdeveniment, explica a més amb el Museu de Sarsuela Memorial Enrique Sacristán, que en finalitzar el concert obsequiarà els assistents amb una degustació de vi.●